

EXPER

Econ Conference

August 17, 2016

เวลา 09:00 - 16:15 น.

ณ ห้องประชุมภัทรรวมใจ ธนาคารแห่งประเทศไทย

เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมและเศรษฐศาสตร์การทดลอง กับสุขภาวะสังคมไทย

ผศ.นพ.ธีระ วรธนารัตน์

ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานการณ์สุขภาพของคนไทย

- ความเป็นเมืองขยายตัว วิธีชีวิตตะวันตกมาแทนที่วิธีชีวิตดั้งเดิม

ความเป็นเมืองของประเทศไทยในแต่ละช่วงปี

	2508 (ช่วงเบบี้บูมเมอร์ อายุ 5-22 ปี)	2529 (ช่วงเจนเอกซ์ อายุ 5-25 ปี)	2553 (ช่วงเจนวาย อายุ 5-28 ปี)
ความเป็นเมือง (ร้อยละของประชากร)			
ประเทศไทย	20.22	28.36	44.08
ประเทศรายได้สูง	65.55	73.76	79.78
ประเทศรายได้ ปานกลาง	24.19	32.55	46.53
ประเทศรายได้ต่ำ	13.01	20.58	28.03
โลก	35.52	41.49	51.55

ที่มา: World Development Indicators, 2015, The World Bank

อ้างอิง: สุขภาพคนไทย 2559

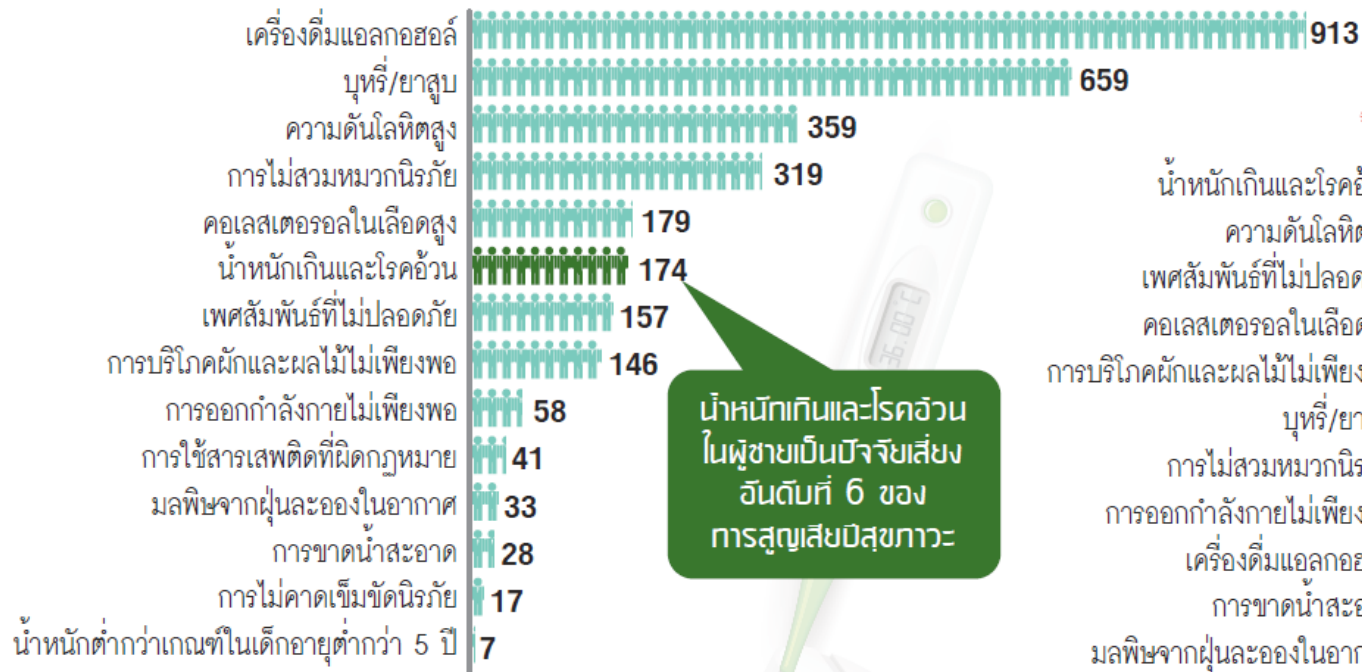

สถานการณ์สุขภาพของคนไทย

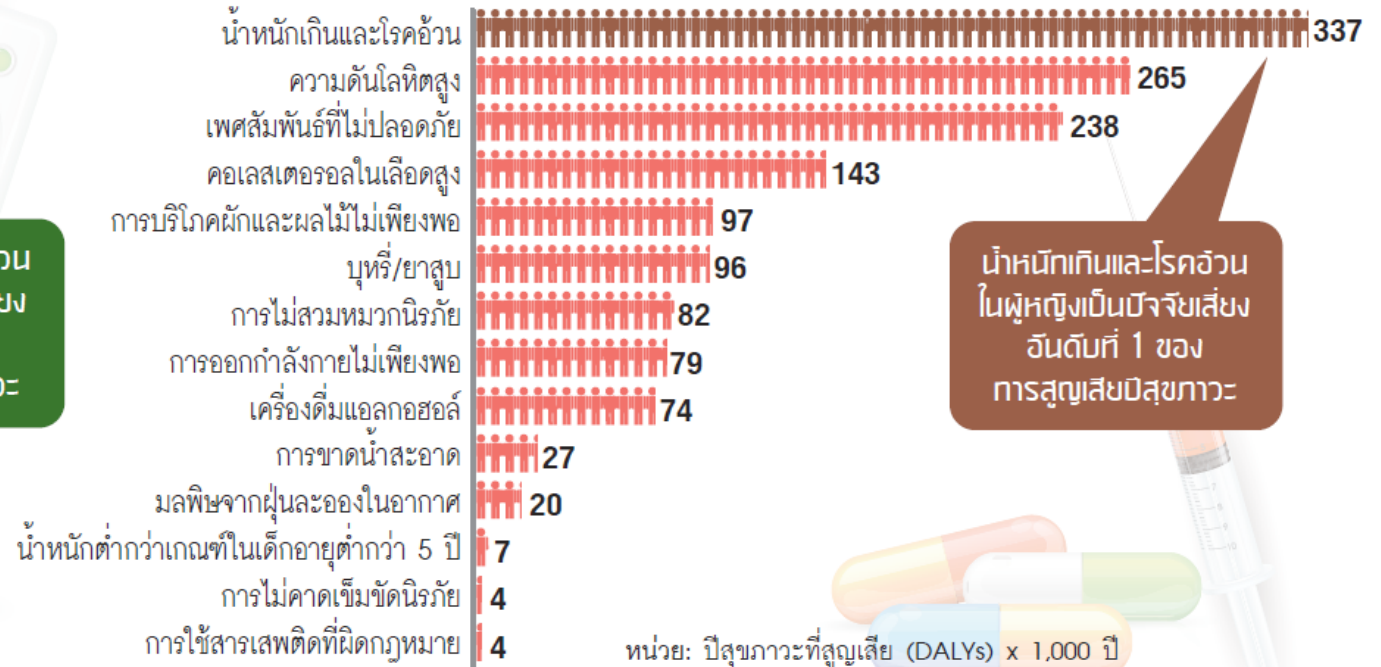
- ความเป็นเมืองขยายตัว วิธีชีวิตตะวันตกมาแทนที่วิถีชีวิตดั้งเดิม
- ภาระโรคของประเทศไทยเปลี่ยนจากโรคติดต่อไปเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

อันดับภาระโรคจากปัจจัยเสี่ยงของประชากรไทย ปี 2552

ชาย

หญิง

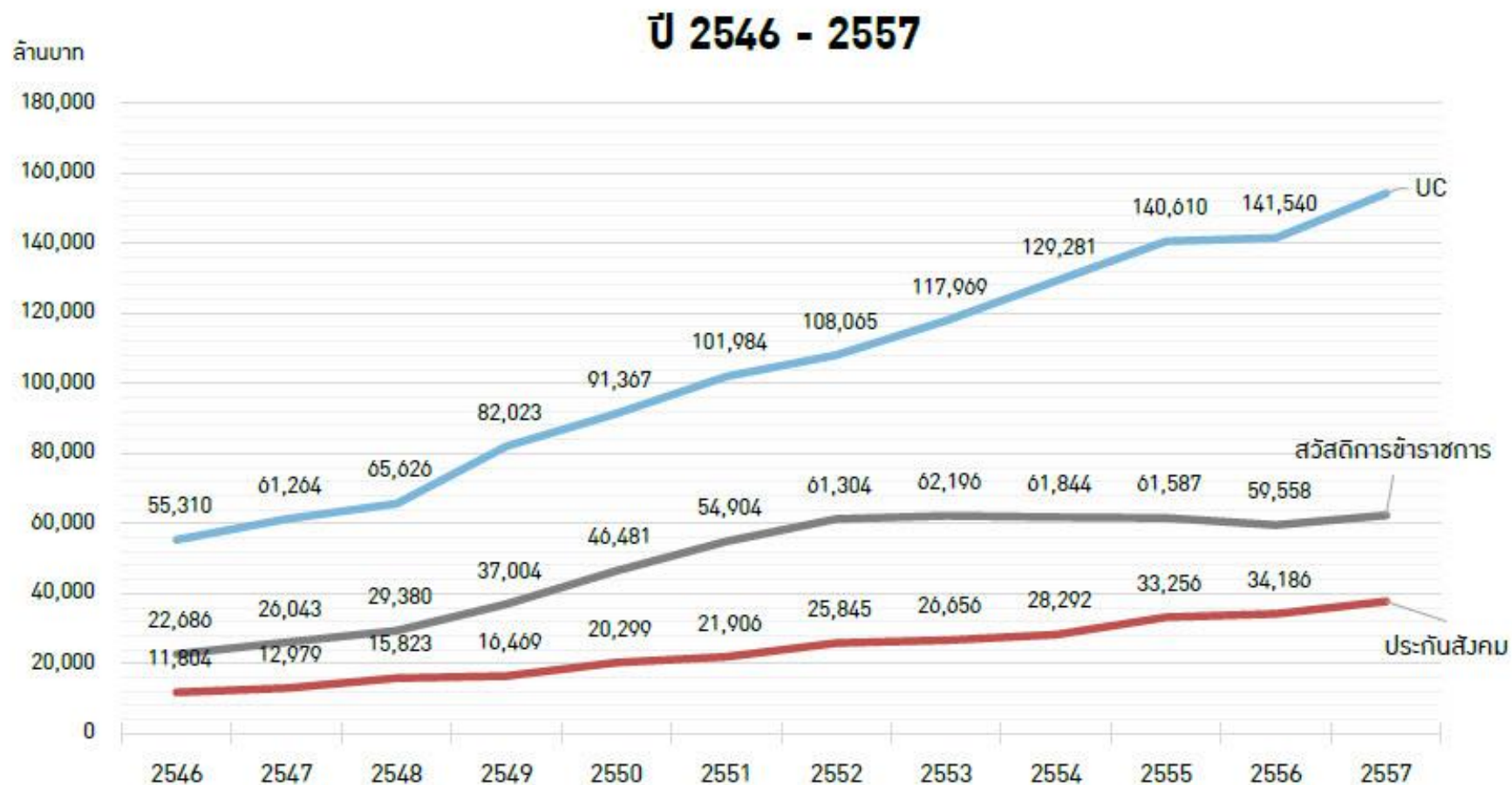
หน่วย: ปีสุขภาวะที่สูญเสีย (DALYs) x 1,000 ปี

ที่มา: สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ, 2556, รายงานภาระโรคจากปัจจัยเสี่ยงของประชากรไทย พ.ศ. 2552

อ้างอิง: สุขภาพคนไทย 2559

สถานการณ์สุขภาพของคนไทย

- ความเป็นเมืองขยายตัว วิธีชีวิตตะวันตกมาแทนที่วิถีชีวิตดั้งเดิม
- ภาระโรคของประเทศไทยเปลี่ยนจากโรคติดต่อไปเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างหยุดไม่อยู่

ที่มา: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กรมบัญชีกลาง และสำนักงานประกันสังคม

สถานการณ์สุขภาพของคนไทย

- ความเป็นเมืองขยายตัว วิธีชีวิตตะวันตกมาแทนที่วิธีชีวิตดั้งเดิม
- ภาระโรคของประเทศไทยเปลี่ยนจากโรคติดต่อไปเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
- ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างหยุดไม่อยู่
- ระบบบริการสาธารณสุขแบบดั้งเดิมได้รับการตอบสนองน้อยลงเรื่อยๆ

มูลค่าทางเศรษฐกิจที่สูญเสียไป

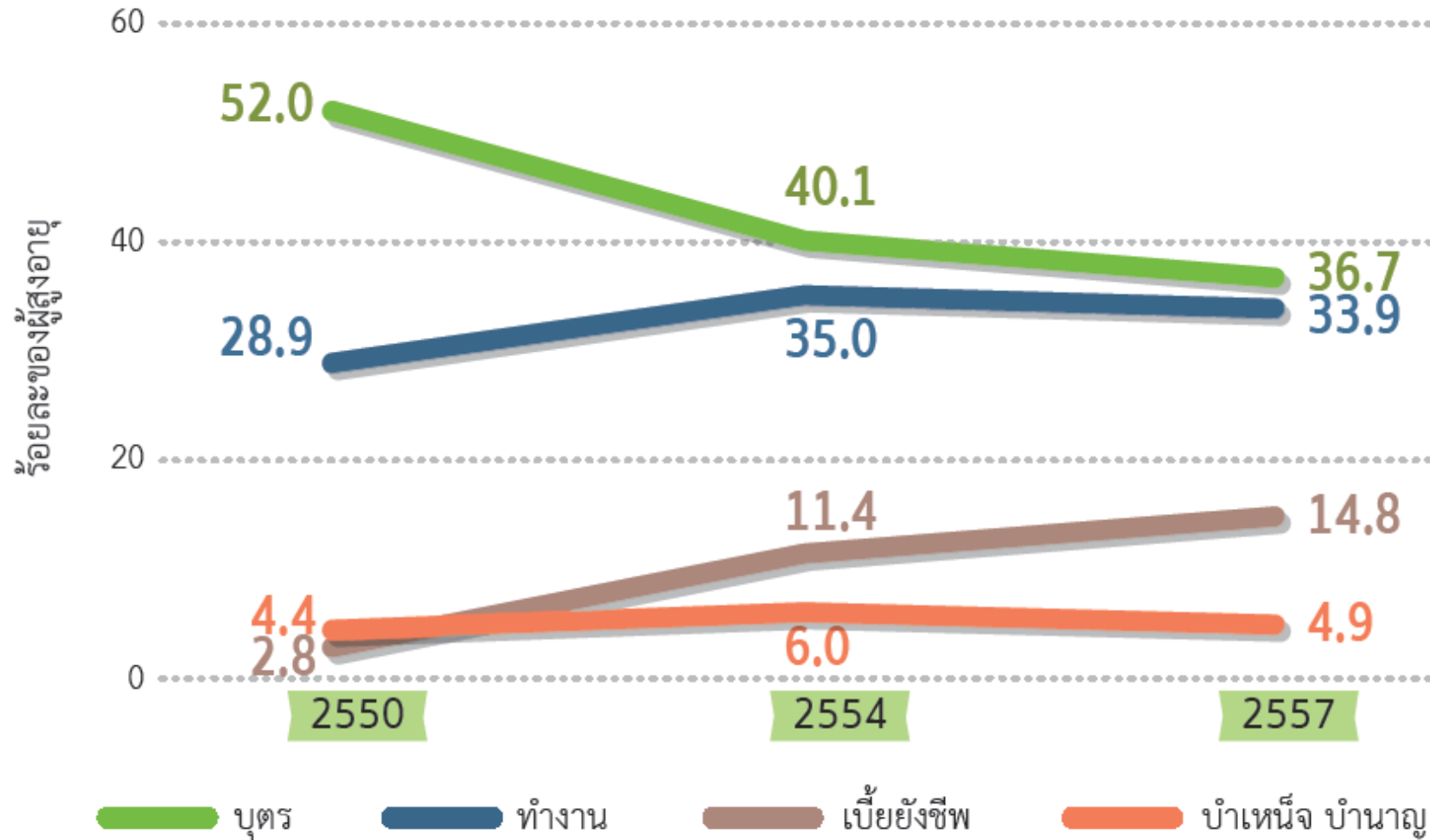
- จากผลสำรวจปี 2556 ประชากรไทยมีการสูญเสียปีสุขภาพดีร่วมกัน 15.3 ล้านปี
- สูญเสียด้วยการตายก่อนวัยอันควร 10 ล้านปี และอยู่อย่างเจ็บป่วยหรือพิการ 5.3 ล้านปี
- มูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจสูงถึง 930,053 ล้านบาท หรือ 7.2% ของจีดีพี

ภาวะคุกคามสถานะสุขภาพคนไทยในปัจจุบันและอนาคต

- นโยบายหารายได้ประเทศผ่านธุรกิจการแพทย์ โดยขาดกลไกติดตามกำกับที่มีประสิทธิภาพ (การเข้าตลาดหุ้น, เมดิคอลฮับ)
- การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงอายุเต็มรูปแบบ
- อิทธิพลของกลยุทธ์ทางการตลาดที่ลดทอนอำนาจการตัดสินใจของประชาชน
- ภาวะท่วมท้นของข้อมูลข่าวสารในสังคม ช่องทางสื่อสาร และการเปลี่ยนขั้วอำนาจการเป็นเจ้าของข้อมูลข่าวสาร
- ค่านิยมและเจตคติในการดำรงชีวิตของประชาชนตามตะวันตก (เน้นความสะดวก สุขสบาย ณ ปัจจุบัน, การมองการดูแลสุขภาพเป็นการซื้อขายสินค้าหรือบริการ, ค่านิยมเรื่องเฉพาะทาง, คุณภาพคนเรียนและระบบการสร้างบัณฑิต)

แหล่งรายได้หลัก ของผู้สูงอายุไทย

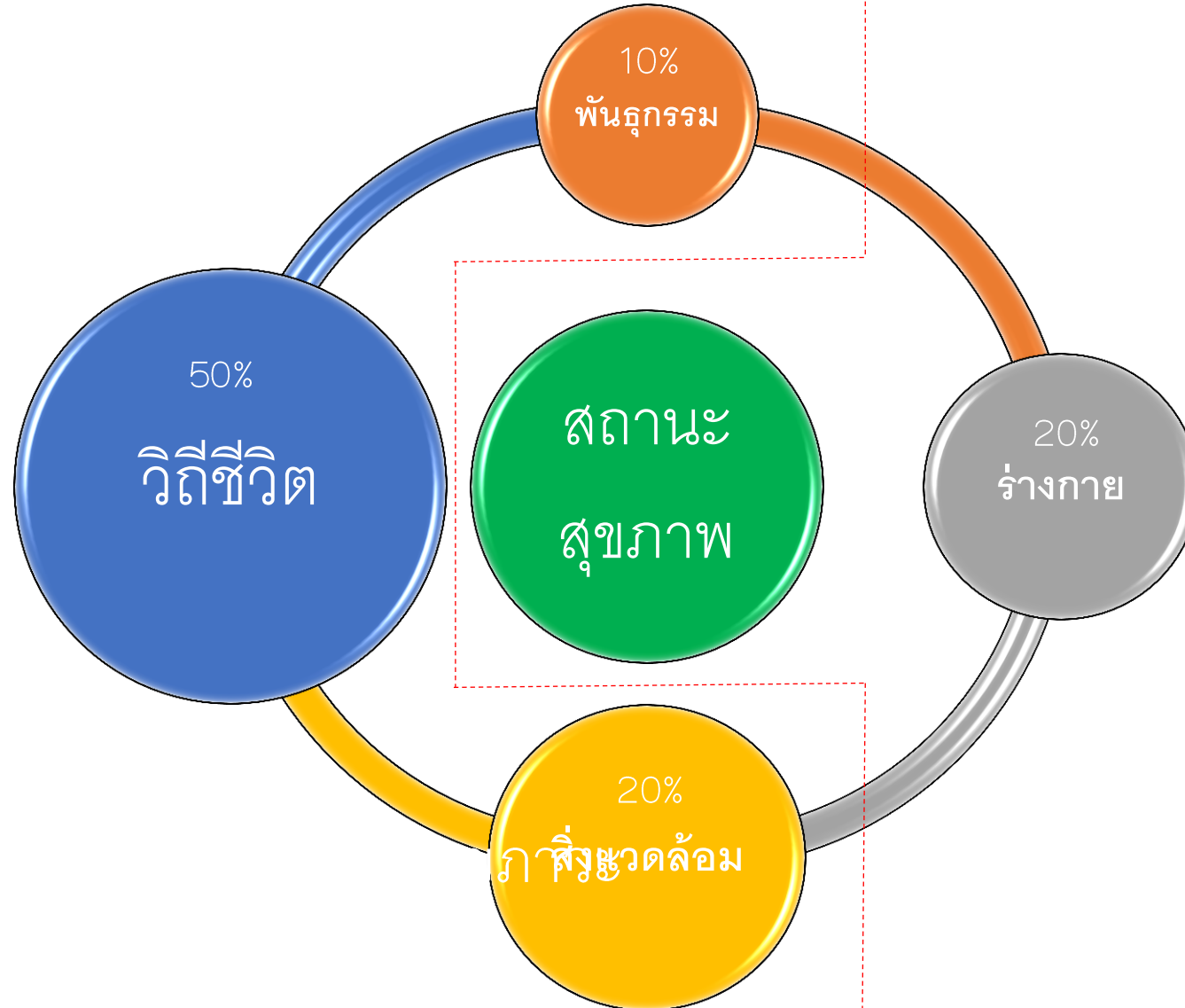

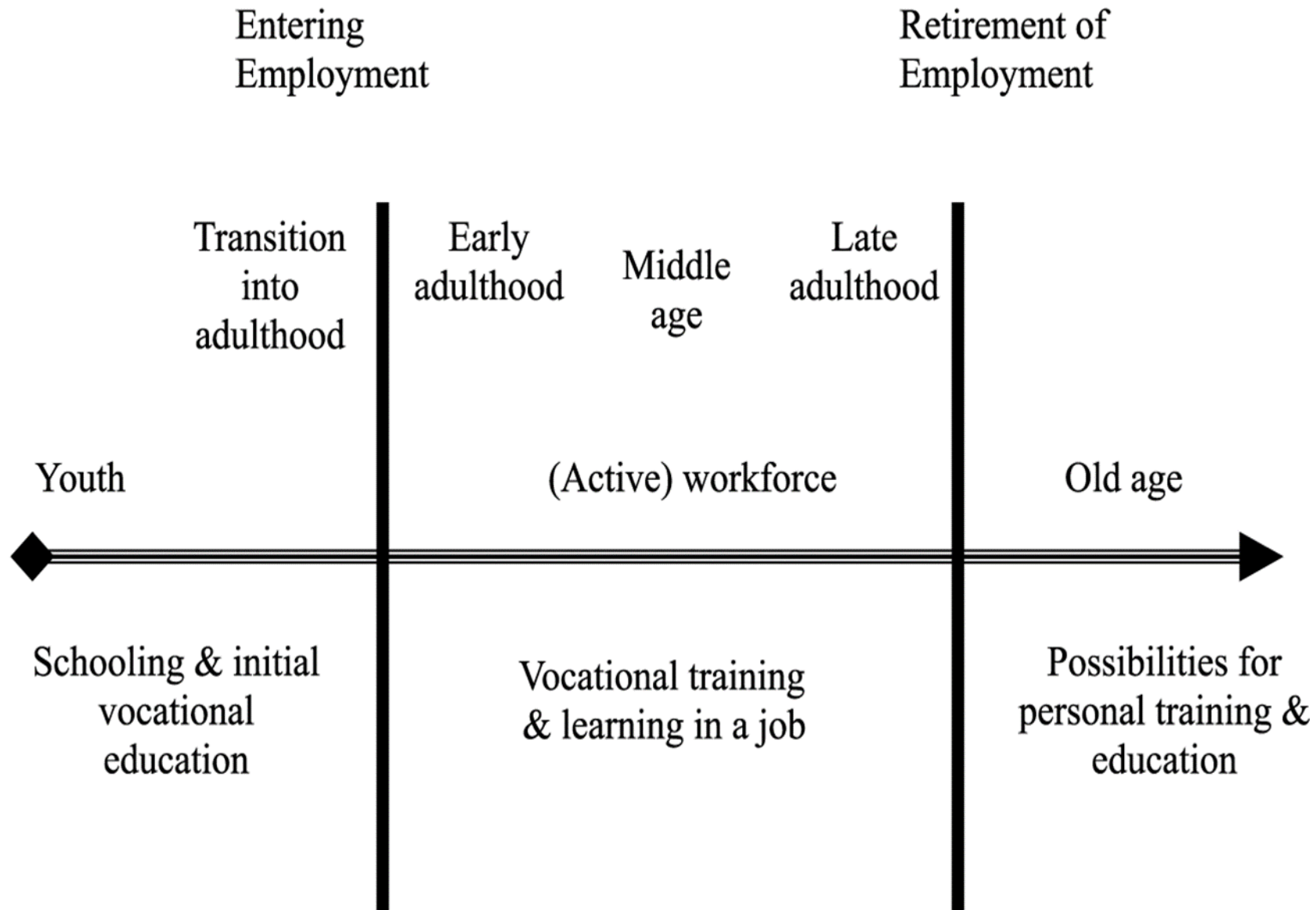
ที่มา: ประมวลจากข้อมูลการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2550, 2554, 2557, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อสถานะสุขภาพ

ปัจจัย

Source: Adapted from Kraus (2007)

Population Lifestyles

People generally remember...
(learning activities)

10% of what they read

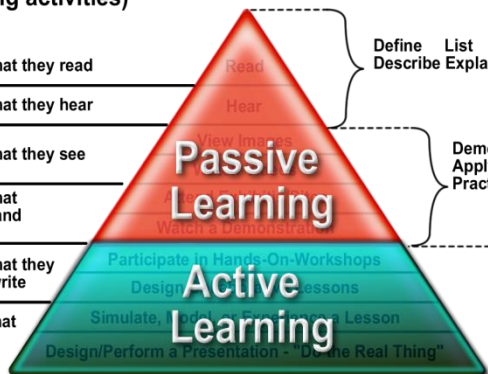
20% of what they hear

30% of what they see

50% of what they see and hear

70% of what they say and write

90% of what they do.

People are able to...
(learning outcomes)

Define List
Describe Explain

Demonstrate
Apply
Practice

Analyze
Define
Create
Evaluate

บทเรียนจากสทราชอาณาจักร (MINDSPACE)

- พฤติกรรมของคนได้รับอิทธิพลอย่างสูงจากคนนำส่งสาร
- คนจะตอบสนองต่อสิ่งจูงใจ และมีแนวโน้มกระทำการต่างๆ เพื่อเลี่ยงการสูญเสีย
- คนมักได้รับอิทธิพลจากบรรทัดฐานพฤติกรรมของคนส่วนใหญ่ในสังคม
- พฤติกรรมของคนได้รับอิทธิพลอย่างสูงจากการกำหนดทางเลือกมาตรฐานไว้ให้
- คนมักจะตอบสนองต่อสิ่งจูงใจอย่างชัดเจน หากสิ่งจูงใจนั้นเห็นชัด จับต้องได้ หรือใหม่
- การรับรู้ต่อพฤติกรรม/อวัจนภาษาจากผู้อื่นหรือสื่อจากสิ่งแวดล้อมจะมีผลต่อพฤติกรรม
- อารมณ์มีผลต่อการตัดสินใจของคน
- ผู้ที่ไม่ชอบการยึดติดกับกรอบเวลาจะมีแนวโน้มหาทางเลือกที่ผูกมัดตนเองตั้งแต่ต้น
- คนมักชอบที่จะเลือกหนทางที่ทำให้ตนเองรู้สึกดีต่อตนเอง (ทิวทัศน์เป็นที่ตั้ง)

“สะกิดคน”...เพื่อสุขภาพของเขา เรา และประเทศไทย

- “สัญญาพฤติกรรม” หรือ “Commitment devices”
- “การจูงใจด้วยสิ่งที่ต้องการจำเป็นในชีวิต” หรือ “Material incentives”
- “การกำหนดทางเลือกมาตรฐาน” หรือ “Default options”
- “แรงบันดาลใจเพื่อสังคม” หรือ “Prosocial motivations”

Thank You